

Annual Report

2018

FAALİYET RAPORU 2018

© Özgürlük Araştırmaları Derneği, 2019

Bu çalışma Friedrich Naumann Vakfı'nın katkılarıyla hazırlanmıştır.

Özgürlük Araştırmaları Derneği

Turgut Reis Cad. No: 15/4, Mebusevleri, Çankaya, Ankara

(312) 213 24 00

www.oad.org.tr info@oad.org.tr

ozgurlukarastirmalari ozgurlukar

Tasarım ve Dizgi:
Eksi Kitaplar
eksikitaplar.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	5
2018'DE NELER YAPTIK?	8
VİZYON VE MİSYON	11
KURUMSAL STRATEJİ	12
ÖAD ÇALIŞMALARINDA GENEL SÜREÇ	14
YÖNETİM KURULU	16
DANIŞMA KURULLARI	17
ETKİNLİKLER	22
Kolokyumlar	23
Konferanslar	26
Yuvarlak Masa Toplantıları	27
Özgürlük Buluşmaları	28
YAYINLAR	30
Liberal Perspektif: Yorum	31
Liberal Perspektif: Analiz	32
Liberal Perspektif: Rapor	33
BASINDA ÖAD	36
ÖAD'NİN DOSTLARI	40
ÖAD EKİBİ YURT DIŞINDA	46
PARTNERLERİMİZ	54

TAKDİM

Değerli Özgürlük Dostu,

Tüm dünya ve Türkiye için oldukça zorlu ve yoğun geçen bir başka yılı daha geride bırakmış bulunmaktayız.

2018 yılı, Ocak ayında Afrin'e yönelik Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından başlatılan "Zeytin Dalı Operasyonu" ile dış politikada zorlu günlerin bizleri beklediğine işaret ederek başladı. 24 Haziran 2018'de gerçekleştirilen erken genel seçimler ve ABD ile yaşanan Rahip Brunson Krizi sonrası Türk lirasının Amerikan Doları ve Altın karşısında yıl boyu yaşadığı büyük değer kayıpları ise iç politikadaki siyasal ve ekonomik olayların başında gelmektedir.

16 Nisan 2017 tarihinde hükümet sistemi değişikliğinin de oylandığı referandum ardından ilk genel seçimlere 24 Haziran 2018 tarihinde gidildi. İkinci yılına yaklaşan OHAL şartlarının getirdiği kısıtlamalar altında tekrar bir seçime gidilmesi geçtiğimiz yıllarda adil seçim ve yarışma, medya ve ifade özgürlüğü, yürütme erkinin devlet kurumları üzerinde artan nüfuzuna ilişkin tedirginliklerin bu yıl da devam etmesine sebep olmuştur.

24 Haziran'da gerçekleştirilen seçimler ardından yeni hükümet sisteminin ilk Cumhurbaşkanı aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı sıfatını da devam ettiren Recep Tayyip Erdoğan olmuştur. Yeni sistemin, cumhurbaşkanını ve yürütmeyi yasama ve yargı aleyhine güçlendiren özelliklerinin bulunması ise denge ve denetleme mekanizmaları açısından son derece dikkatli davranılmasını gerektirmektedir. Yeni sistemde cumhurbaşkanı bakanları, yüksek yargının birçok mensubunu, üst düzey çok sayıda bürokrati ve sayısı yasal düzenlemelerde belirtilmeyen cumhurbaşkanı yardımcı ya da yardımcılarını atama yetkisine sahip olmuştur. Bütçeyi hazırlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) gönderme yetkisi de

Cumhurbaşkanı'na geçmiştir. TBMM'nin, Cumhurbaşkanı tarafından hazırlanan bütçe tasarısını reddetmesi halinde ise bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirilme oranında artırılarak yürürlükte kalmayı sürdürecektir.

15 Temmuz 2016'da yaşanan darbe girişimi ardından ilan edilen ve yedi kez uzatılan OHAL, iki yıl aradan sonra nihayet 19 Temmuz 2018'de kaldırılmıştır. OHAL süreci boyunca yürütme organı olağanüstü yetkiler ile donatılmış ve özellikle hakkında yargı yolu olmayan ve neredeyse her alanda düzenleme yapılabilen KHK'lar ile yürütme organı adeta yasama ve yargı organlarının yerini almıştır. OHAL sonrası dönemde beklenen durum, darbe girişiminde bulunan terör yapılanmasının ortadan kaldırılması ile birlikte siyasal hayatın olduğu kadar hukuksal düzenlemelerin de olağan duruma geri döndürülmesi yönündeydi. Ancak 31 Temmuz 2018'de Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 7145 sayılı kanun vesilesi olağanüstü hal yetkileri büyük oranda üç yıllığına olağan düzenlemeler haline getirilmiştir. Gözaltı sürelerinin uzatılması, valilere sağlanan geniş yetkiler ile kurumların "terör örgütleriyle iltisak veya irtibat" gerekçesiyle çalışanlarını ihraç etmeye devam edebilecek olmaları endişe verici düzenlemelerin başında gelmektedir.

2018 yılı sivil toplum açısından da oldukça zorlu geçmiştir. Türkiye'deki çalışmalarına 2001 yılında başlayan ve Türkiye sivil toplumuna büyük destekler veren Açık Toplum Vakfı hakkında medyada yer alan asılsız iddia ve ölçsüz spekülasyonların yoğunlaşması ardından Vakıf, Türkiye'den çekilme kararı almıştır. Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının belirlediği çerçevede kurulan ve tüm bütçesi ve çalışmaları Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından denetlenen uluslararası kuruluşlara yönelik kimi basın organlarıncaya yöneltilen mesnetsiz iddialar her geçen gün hem uluslararası kuruluşlar hem de Türkiye'deki partnerleri üzerinde haksız bir baskı yaratmaktadır. Ülkemizde uluslararası kuruluşlar ile neredeyse her kesimden dernek ve vakfın iş birliği yapıyor olmasına rağmen, yazılı ve görsel medyada yer alan haberlerde yalnızca muhalif atfedilen grupların hedef alınması ise yine son derece endişe vericidir.

Geçtiğimiz yıl siyasi ve hukuki açıdan olduğu kadar ekonomik açıdan da zorlu günler yaşanmıştır. ABD Başkanı Trump, Rahip Brunson krizi sırasında Türkiye'ye yaptırımın ilk sinyallerini vermiştir. Tüm dünya ekonomilerinde kırılğan bir dönemin yaşandığı süreçte ABD ile yaşanan krizin büyümesi Türkiye ekonomisinde ani bir bunalım başlatmıştır. Sonuçta Türk lirası ABD

Doları ve altın karşısında tarihi değer kayıpları yaşamıştır. Halkımız artan fiyatlar ve yüksek enflasyon oranları ile karşı karşıya kalmıştır.

2018, ülkemiz için olduğu kadar dünya için de oldukça hareketli geçmiştir. ABD Başkanı Trump'ın İsrail'in başkenti Tel Aviv'de bulunan Amerikan Büyükelçiliği'ni Kudüs'e taşıma, İran ile olan nükleer silah antlaşmasından çekilme ve İran'a yeniden yaptırımlar uygulama kararları ile yıl sonunda gelen Suriye'den çekilme kararı hem ülkemizde hem de bölgemizde hareketli günlerin yaşanmasına sebep olmuştur. Bu kararların sonuçlarında bizleri nelerin beklediğini ise hep birlikte göreceğiz.

Tüm bu zorluklara rağmen, 2018 yılı az da olsa çeşitli açılardan ilklere ve umut verici gelişmelere de sahne olmuştur. ABD'de gerçekleştirilen Kongre Ara Seçimlerinde ilk kez açık kimlikli bir eşcinsel vali seçilmiş, Kongre'ye ilk kez iki Müslüman üye girmiştir. Suudi Arabistan tarihinde ilk kez kadınlara araba sürme hakkı tanınmış, Kuzey ve Güney Kore arasında barışın ilk sinyalleri verilmiştir.

ÖAD olarak kurulduğumuz günden itibaren Türkiye'de hukuk üstünlüğünün, çoğulcu demokrasinin ve insan haklarına dayalı siyasal ve hukuki düzenlemelerin tesisi için kamu politikaları üretmek ve liberal değerler çerçevesinde gelecek nesilleri eğitmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye'nin ilk defa uluslararası raporlarda "özgür olmayan ülkeler" kategorisine girdiği bu dönemde ise özgürlüklerimize her zamankinden fazla sahip çıkmamız gerekmektedir. Haliyle Türkiye'den ve dünyadan tüm özgürlük dostlarına büyük iş düşmektedir.

Bu vesileyle geçtiğimiz yıl ÖAD'ye desteklerini esirgemeyen bütün özgürlük dostlarına minnet ve şükranlarımı sunuyorum; yeni yılda barışa, özgürlüğe ve demokrasiye olan talebimizi daha güçlü bir şekilde dile getirebilmeyi ümit ediyorum.

2019 yılının hepimize daha fazla özgürlük, refah ve mutluluk getirmesini dilerim.

Özgürlükle,

Prof. Dr. Bican Şahin

2018'DE NELER YAPTIK

ETKİNLİKLER

3 Kolokyum

2 Yuvarlak Masa Toplantısı

1 Konferans

2 Özgürlük Buluşması

11 Yurtdışı Eğitim ve Toplantı

YAYINLAR, MEDYA

2 Rapor

1 Analiz

1 Yorum

10 Blog Yazısı

3 Yazılı Medyada Yer Alma

VİZYON VE MİSYON

Özgürlük Araştırmaları Derneği(ÖAD), 2014 yılında bir grup akademisyen, iş adamı, gazeteci ve hukukçu tarafından, özgürlükçü ve bilimsel bir yaklaşımla kamu politikaları araştırmaları yapmak üzere, 2014 yılının Ağustos ayında kuruldu. Özgür ve müreffeh bir Türkiye vizyonuna sahip bir düşünce kuruluşu olan ÖAD'nin misyonu, Türkiye'de karar alıcılar arasında kanıt ve olguya dayalı politika yapımını, kamuoyunda da kanıt ve olguya dayalı politika tartışmalarını teşvik etmektir. Özgürlük Araştırmaları Derneği, çalışmalarını yaparken dayandığı liberal değerlerden güç alır. Evrensel insan hakları ve bireysel özgürlüklerin güvence altına alındığı, hukukun ve kuralların herkesin üstünde olduğu, ahbap-çavuş kapitalizmine dayanmayan rekabetçi bir serbest piyasa ekonomisinin tesis edildiği bir Türkiye'nin, özgür ve müreffeh bir ülke olacağı inancıyla çalışmalarını yürütmektedir. Kamu politikaları bu bağlamda ÖAD'nin temel araştırma eksenini teşkil eder. Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün vatandaşlarının refah ve huzurunu etkileyen adalet, iç güvenlik, eğitim, sağlık, enerji gibi alanlarda yapılan politikaların akılcı ve ilkeli bir zeminde gerçekleşmesi ülkemizin özgür ve müreffeh bir ülke olmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu bağlamda, hâlihazırda Türkiye'nin en önemli meselelerinden birisi olduğuna inandığı "Kurumsal Reform" konusu ÖAD çalışmaları içerisinde önemli yer tutar. Bu alanda projeler yaparak, Türkiye'nin kurumlarının evrensel standartlarda çalışmalarını temin edecek zeminin araştırılması, uluslararası iyi örneklerin incelenerek süreç ve yapılarda yapılması gereken değişikliklerin teklif edilmesi ÖAD projelerinin temel hedefleri arasındadır.

KURUMSAL STRATEJİ

ÖAD, çalışmalarında evrensel ve bilimsel etik standartlarını kendisine merkez alır. Çalışmalarını mümkün olduğu kadar fazla paydaşı kapsayıcı, bilimsel etik standartlara uygun bir surette formüle eder. ÖAD sıkı bir şekilde siyasi partizanlıktan uzak durur ve bağımsızlığını teşkil edebilmek adına yönetim kurulu kararı uyarınca devlet kuruluşlarından gelen fonları almaz/kabul etmez. Hem kurum içi hem de kamuoyu ile ilişkilerinde şeffaflık ve dürüstlük prensiplerini esas alır.

ÖAD araştırmalarının kalitesini garanti etmek üzere belirlediği yöntemler aşağıdaki gibidir:

Yüksek Kaliteli Araştırma ve Analizler için ÖAD Standartları

Özgürlük Araştırmaları Derneği, çalışmalarının ve bu çalışmaların sonunda ortaya çıkan ürünlerin standardını belirlemek açısından birtakım prensipler belirlemiştir. Bu ilkeler ÖAD araştırmalarının standartlarını ortaya koyar:

- Araştırma fikrine kaynaklık eden problem ve araştırmanın amacı net bir şekilde ortaya koyulmalıdır.
- Araştırmanın yöntemi(metodu) iyi formüle edilmeli ve araştırma süreci uygulanmalıdır.

- Araştırma, alanda var olan çalışmalara dair bilgi/referans vermelidir.
- Araştırma, var olan en güncel ve geçerli bilgi ve verilere dayanmalıdır.
- Araştırma içerisinde ileri sürülen tezler açık olmalı ve gerekçelendirilmelidir.
- Araştırma, alanda var olan bilgiyi geliştirmelidir
- Bütün araştırmalar kapsayıcı politika önerileri getirmelidir.
- Araştırmada öne sürülen tezler ve getirilen politika önerileri araştırmanın metodu ve bulgularıyla uyumlu olmalı, iyi açıklanmalı ve (varsa) araştırmanın zayıf yönleri/eksikleri belirtilmelidir.
- Araştırma sonucunda ortaya çıkan raporlar iyi yapılandırılmış, net ve anlaşılır olmalıdır.
- Araştırma raporlarında kullanılan dil objektif, kapsayıcı, yapıcı ve bütün görüşlere eşit mesafede olmalıdır.
- Bilimsel etik değerler ve ÖAD prensipleriyle çelişmediği sürece, fikir hürriyetine dayalı olarak hiçbir çalışmanın içeriğine müdahale edilmez. Editoryal müdahaleler bu kuralın istisnasıdır.

ÖAD ÇALIŞMALARINDA GENEL SÜREÇ

SORUNLARIN TESPİTİ

- Araştırma sürecinde, alanında uzman bir yürütücünün koordinatörlüğündeki araştırma ekibi tarafından alandaki problemlerin, bunların sebep ve etkilerinin tespit edilmesi.
- Uluslararası iyi örnekleri bularak ortaya koyulması.
- Araştırma sürecinde ortaya çıkan verilere dayanarak, başta tespit edilen sorunun çözümüyle ilgili kapsamlı bir kamu politikası önerisi sunulması.

- Araştırmanın konusunu oluşturan kurum/konu ile ilgili paydaşların bir araya getirilmesi.
- Araştırma sorusunun mahiyeti, kısıtları ve belirlenecek yöntemin bu tartışma(lar)dan gelen geri bildirimler doğrultusunda belirlenmesi.

ARAŞTIRMA SÜRECİ

SONUÇLARIN KAMUOYUNA AÇIKLANMASI

- Sonuç raporu o alanda çalışan üniversitelerin ilgili bölümleri, kamu kurum ve kuruluşları, medya organları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılır.
- Politika önerilerini milletvekilleri ile paylaşmak üzere TBMM'ye gidilmesi.

- Sonuçların kamuoyu ile paylaşılacağı bir konferans, seminer veya basın toplantısının organize edilmesi.
- Araştırma ekibi(veya temsilcisi) araştırmanın bulgularını ve çıktılarını kamuoyu ile paylaşması.

YAYGINLAŞTIRMA

YÖNETİM KURULUMUZ

Bican Şahin
Prof. Dr. Hacettepe Ünl.

Yusuf Ziya Kıvanç
Avukat

Veli Kondak
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Seval Yaman
Er. Ankara Sosyal Bil. Ünl.

Erdal Türkkan
Prof. Dr.

ULUSAL DANIŞMA KURULUMUZ

Mustafa Erdoğan
Prof. Dr.

Orhan Kemal Cengiz
Avukat

Murat Çokgezen
Prof. Dr. Marmara Ünl.

Erdal Türkkan
Prof. Dr.

Mustafa Akyol
Gazeteci-Yazar

Nesrin Nas
ANAP Eski Milletvekili

Melih Yürüşen
Yrd. Doç. Dr. Aksaray Ünl.

ULUSLARARASI DANIŞMA KURULUMUZ

Charles Butterworth

Jason Brennan

Peter J. Boettke

Chandran Kukathas

Ali Salman

David Schmidt

Parth Shah

Linda Whetstone

Rainer Heufers

Timur Kuran

HUKUK DEVLETİ AKADEMİSİ PROJESİ

Hukuk Devleti Akademisi (HDA) Projesi

Hukuk devleti veya hukukun üstünlüğü (Rule of Law/L'etat de droit) günümüzde çok atıf yapılan, modern demokratik devletler açısından adeta vazgeçilmez addedilen hukuki bir ilkedir. Öyle ki, bu özelliği barındırmayan bir devletin/toplumun ciddi manada medeni toplumlar ailesinin bir üyesi olduğuna şüpheyle bakılıyor.

Peki, gerçekten nedir Hukuk Devleti?

World Justice Project bu kavramı bir ülkedeki kurumsal alt yapının sahip olması gereken 4 özelliğe referansla açıklıyor:

Hesap verebilirlik, Adil Yasalar, Şeffaf Devlet, Kolay erişilebilir ve bağımsız bir yargı mekanizması

Başka bir örnekte ise çağımızın önde gelene hukuk filozoflarından Martin Loughlin, bu kavramın şu 5 farklı manada kullanıldığına işaret ediyor:

- Yargının hâkimiyeti olarak hukuk devleti
- “Kanun” hâkimiyeti olarak hukuk devleti
- Hukuk yoluyla yönetim anlamında hukuk devleti
- Siyasi anayasacılık teorisinin ifadesi olarak hukuk devleti
- Bir devlet inşa tekniği olarak hukuk devleti

Gerçekten de tarih boyunca net bir tanımı olmamasına rağmen bu kadar

yoğun referans alan az sayıdaki kavramdan bir tanesi hukuk devleti. Günümüzde de medeni bir toplum olmanın olmazsa olmazlarından bir tanesi olarak varsayılıyor.

Biz de, Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak, “Hukuk Devleti” kavramını derinlemesine incelemek ve bu kavramın değişik manalarının demokrasi ve hukuk eğitimi yönünden ne anlam ifade ettiğini tartışmak üzere Hukuk Devleti Akademisi’ni başlattık. Uzun senelere yayılmasını hedeflediğimiz bu akademinin hukukçu nesiller arasında bir köprü olmasını da hedefliyoruz.

Tecrübeli hukuk profesyonelleri ve ileri seviye hukuk öğrencilerini “hukuk devleti” kavramı etrafında gerçekleşecek derinlikli bir beyin fırtınasına davet ettik.

Hukuk Devleti Akademisi, ülkemizin saygın hukukçu hocalarıyla bir arada geçirilecek felsefi ve pratik tartışmalarla dolu bir hafta sonu kampı ve ardından gelecek 6 aylık bir mentorluk dönemini kapsamaktadır. Bu 6 aylık mentorluk dönemi içerisinde her katılımcının kendi mentoru ile belirleyeceği bir başlıkta 8.000 – 10.000 kelimelik bir makale yazması beklendi.

Mustafa Erdoğan
Prof. Dr.

Ali Rıza Çoban
Doç. Dr.

Oktay Uygun
Prof. Dr.

Günal Kurşun
Yrd. Doç. Dr.

Kerem Altıparmak
Yrd. Doç. Dr.

Vahap Coşkun
Prof. Dr.

ETKİNLİKLER

KOLOKYUMLAR

Hukuk Devleti Akademisi (HDA) – İzmir Kolokiyumu

Bu yıl ilkini 2017 yılının Kasım ayında gerçekleştirdiğimiz HDA Projesinin diğer üç kolokiyumu için üç farklı şehirdeydik.

HDA'nın ikinci kolokiyumu için 2-4 Mart tarihlerinde İzmir, Altinyunus Hotel'de gerçekleştirdik.

İkinci kolokiyumda oturumlar Prof. Dr. Mustafa Erdoğan Yrd. Doç. Dr. Günal Kurşun'un moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Katılımcılar bir haftasonu boyunca moderatörlerimizle birlikte hukuk devleti ilkesi üzerine tartışmalar gerçekleştirdi.

Hukuk Devleti Akademisi (HDA) – Diyarbakır Kolokiyumu

HDA'nın üçüncü kolokiyumu için 6-8 Nisan tarihlerinde Diyarbakır, Hilton Garden Inn Hotel'de gerçekleştirdik.

Üçüncü kolokiyumda oturumlar Prof. Dr. Mustafa Erdoğan, Prof. Dr. Vahap Coşkun ve Avukat Veysel Ok'un moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Katılımcılar bir haftasonu boyunca hocalarımızla birlikte hukuk devleti ilkesi üzerine tartışmalar gerçekleştirdi.

Hukuk Devleti Akademisi (HDA) – Ankara Kolokiyumu

HDA'nın dördüncü ve son kolokiyumu için 4-6 Mayıs tarihlerinde Ankara, Esenboğa Thermal Hotel'de gerçekleştirdik.

Dördüncü kolokiyumda oturumlar Prof. Dr. Mustafa Erdoğan, Yrd. Doç. Kerem Altıparmak ve Yrd. Doç. Dr. Günal Kurşun'un moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Katılımcılar bir haftasonu boyunca moderatörlerimizle birlikte hukuk devleti ilkesi üzerine tartışmalar gerçekleştirdi.

KONFERANSLAR

Kitle Gözetleme Teknolojileri ve Liberal Demokrasilerin Geleceği, 28-29 Eylül 2018 The Marmara Taksim Hotel

Geçtiğimiz yıl derneğimizin çalışma konuları arasına bir yenisini daha ekledik. Kitle gözetleme teknolojilerinin bireysel haklar ve özgürlükler açısından neler getireceğini, özgürlük mü güvenlik mi ikileminin de kitle gözetleme teknolojilerinin yerini 28-29 Eylül 2018 tarihlerinde The Marmara Taksim Hotel’de ele aldık.

International Democratic Initiative (IDI), European Liberal Forum (ELF), Friedrich Naumann Vakfı – Türkiye Ofisi (FNF – Turkey) ve Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü (IRI)’nin desteği ile hazırlanan ve oldukça başarılı geçen konferansımızın kitle gözetleme teknolojileri ile liberal demokrasinin geleceğini farklı açılardan ele aldığı devam konferanslarına 2019’da da devam edeceğiz.

YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

Türkiye Ekonomisi ve Yeni Ekonomik Plan: Fırsatlar ve Açmazlar

ÖAD olarak Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü ve Friedrich Naumann Vakfı – Türkiye Ofisi’nin destekleriyle 3 Kasım’da Ankara’da ve 24 Kasım’da İstanbul’da “Türkiye Ekonomisi ve Yeni Ekonomik Plan: Fırsatlar ve Açmazlar” başlıklı iki adet yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirdik.

Akademisyen, siyasetçi, gazeteci ve uzman ekonomistlerin yer aldığı toplantıların moderatörlüğünü ANAP Eki Genel Başkanı, ekonomist Dr. Nesrin Nas ve Prof. Dr. Murat Çokgezen üstlendi. Türkiye’nin içinden geçmekte olduğu zorlu ekonomik koşulların nasıl ortaya çıktığı, kısa ve uzun vadeli çözüm önerileri ile Yeni Ekonomik Plan’ın masaya yatırıldığı gününbirlik toplantının sonucunda ortaya çıkan çözüm önerileri aynı başlıkla bir sonuç raporunda toplandı. Raporumuzu 2019’un ilk günlerinde internet sitemizden ve sosyal medya hesaplarımızdan erişebilirsiniz.

Ankara Toplantısı

İstanbul Toplantısı

Özgür
bir toplum
için...

ÖZGÜRLÜK BULUŞMALARI

YAYINLAR

LİBERAL PERSPEKTİF: YORUM

Bir konu çerçevesinde geliştirilen, 3-5 sayfa uzunluğunda olan, uzmanlarımızın yazdığı liberal perspektifi yansıtan yorum yazılarıdır. Geçen yıl 1 adet yorum yazısı yayınladık.

1. Vicdan Özgürlüğü ve Sekülerizm
Prof. Dr. Bican Şahin

Bu makalede, bireylerin din ve vicdan özgürlüğünü deneyimleyecekleri seküler bir yasal/siyasal alan ihtiyacı tartışılacaktır. Bu amaçla, önce özgürlük kavramı ardından Isaiah Berlin'in negatif ve pozitif özgürlük biçimleri arasındaki ayrımı ele alınacaktır. İkinci olarak, din ve vicdan özgürlüğü bir tür negatif özgürlük olarak sunulurken, bu özgürlüğe mümkün olan en iyi şekilde sadece seküler bir yasal/siyasal sistemde sahip olunabileceği hususu ele alınacaktır. Üçüncü olarak, teokratik bir sistemde vicdan özgürlüğünün mümkün olup olmadığı tartışılacak ve son olarak, tüm farklı dini inançların karşılıklı hoşgörü temelinde birlikte var olduğu bir liberal, seküler ütopya sunulmuştur.

LİBERAL PERSPEKTİF: ANALİZ

Bir konunun değerlendirilmesine dayanan, 20-30 sayfa uzunluğunda olan ve uzmanlarımızın liberal perspektifle ele aldıkları yazılardır. Geçtiğimiz yıl altı adet analiz yazısı yayınladık.

1. Liberal Adalet ve Ekonomik Özgürlük Prof. Dr. Mustafa Erdoğan

Adalet kadim Grek düşüncesinden beri siyaset felsefesinin kilit kavramlarından biridir. Günümüzde adalet hakkında yazılan hemen hemen her kitap veya makalenin tartışmaya ya Aristoteles’le başlaması ya da ona bir şekilde atıf vermesi bunun açık bir göstergesidir. Gerçi, Aristoteles adaleti esas olarak bireysel bir erdem olarak görüyordu. Günümüz siyaset felsefecilerinin nazarında ise adalet daha çok kamusal bir erdemdir, siyasal kurumların kendisine göre düzenlenmesi gereken temel değerdir. Öyle veya böyle, adaletin evrensel bir ideal olduğunda şüphe yoktur.

Adalet en kolay negatif olarak tanımlanabilir. Negatif bir erdem olarak anlaşıldığında, adalet bireysel olarak haksızlık yapmaktan, toplumsal-siyasal olarak ise haksızlık üreten kurum ve mekanizmalar oluşturmaktan kaçınmak demektir. “Haksızlık” ise bireysel olarak kişilerle ilişkilerimizde, kurumsal olarak da kurumların kişilere muamele edişinde “doğru”dan sapmayı ve kişilerin haklarını tanımamayı ifade eder. Bu duruma göre, “haksızlık”ın tersi olarak adalet, bireylere ve kurumlara hem kişilere “doğru” davranma veya muamele etme, hem de onların haklarını tanıma ve bunlara saygı gösterme yükümlülüğü yükler.

Prof. Dr. Mustafa Erdoğan, bu çalışmasında liberal bir toplumun yapı taşı olarak ekonomik özgürlükleri inceliyor.

LİBERAL PERSPEKTİF: RAPOR

Bir konu çerçevesinde en az 35 sayfa olan, uzmanlarımızın liberal perspektifle ele aldıkları, teorik tartışma ve ampirik veriler içeren çalışmalarımız. Geçtiğimiz yıl iki adet rapor yayınladık.

1. Türkiye’de Ekonomik Özgürlükler Editör: İbahim Enes

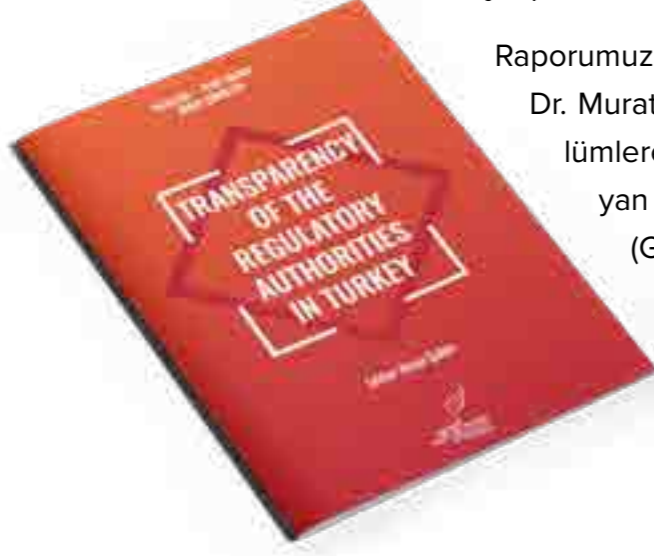
2017 yılında Fraser Enstitüsü, Friedrich Naumann Vakfı – Türkiye Ofisi ve Atlas Network’ün desteğiyle hazırladığımız ve Türkiye’deki ekonomik özgürlüklerin durumunu ele aldığımız konferansın sonuç raporu uzun ve detayı bir çalışma ile hazırlandı ve özgürlük dostları ile paylaşıldı.

Raporumuz konferansın oturum başkanları, Prof. Dr. Murat Çokgezen, Doç. Dr. Ali Rıza Çoban, Prof. Dr. Uğur Emek, Prof. Dr. Cengiz Bahçekapılı’nın katkılarıyla hazırlandı. Türkiye ekonomisine ilişkin en güncel verilerle hazırlanan rapor geçtiğimiz yıl başlayan ekonomik durağanlığın sinyallerinin çok önceden verilmeye başlandığını da gözler önüne seriyor.

2. *Transparency of the Regulatory Authorities in Turkey* Editor: Bican Şahin

Geçtiğimiz yıl tamamlanan ve Hollanda Büyükelçiliği Matra Programı'nın ve Atlas Network'ün desteği ile sürdürdüğümüz Türkiye'de Düzenleyici Kurumlar ve Hukukun Üstünlüğü Projesi'nin Türkçe sonuç raporunu bu yıl da İngilizce olarak yayınladık.

Raporumuz Ali İlcak, Dr. Fevzi Toksoy ve Prof. Dr. Murat Çokgezen tarafından hazırlanan bölümlere ek olarak Türkçe raporda bulunmayan ve Avrupa Birliği Genel Mahkemesi (General Court of the European Union) eski Başkanı Prof. Dr. Vilenas Vadalas tarafından hazırlanan bir özet bölüm içermektedir.

2018 yılı boyunca derneğimiz tarafından yapılan açıklamalar, raporlar ve de çalıştaylar basında kendilerine yer buldular.

Ekonomik Özgürlükler Merkezimiz tarafından geçtiğimiz yıl başlayan ekonomik durağanlığa ilişkin Türkiye’de Ekonomik Özgürlükler raporumuzu temel alarak yapılan açıklama T24’te geniş yer buldu.

BASINDA ÖAD

Geçtiğimiz yıllarda yayınladığımız Türkiye’de Basın Özgürlüğü raporlarımız bu yıl da Financial Times’da Doğan Medya Grubu’nun el değiştirmesi sonrası Türkiye’de basın özgürlüğüne dair muhtemel senaryolar konusunda yeniden referans gösterildi.

Önceki yıllar ait basın özgürlüğü raporlarımıza internet sitemizden ve sosyal medya hesaplarımızdan erişebilirsiniz.

Türkiye Ekonomisi ve Yeni Ekonomik Plan: Fırsatlar ve Açmazlar Çalıştayları’nın katılımcı olan Gazeteci Barış Soydan T24’teki köşesinde çalıştaylarımıza yer verdi.

Denge ve Denetleme Ağı (DDA)

1 Türkiye Hayali

DDA'nın 2016 yılında başlattığı 1 Türkiye Hayali'nin saha çalışmaları 2017 yılında tamamlanmış ve DAA Sekreteryaya çalışanları tarafından geçtiğimiz yıl başında projenin sonuç raporu 1 Türkiye Hayali: Türkiye İçin Bir Hayal, Fikir ve Ortaklıklar Haritası adıyla yayınlandı.

ÖAD'NİN DOSTLARI

DDA İl koordinatörleri sorumlu oldukları illerde farklı partilerden milletvekilleri, bürokratlar ve diğer sivil toplum kuruluşları ile görüşerek savunuculuk çalışmalarında bulundular.

Bu kapsamda DDA'da İl Koordinatörlüğü de yapan Proje Koordinatörümüz İsrail Özkan Ankara'da çeşitli savunuculuk faaliyetlerinde bulundu.

DDA Ankara İl Koordinatörlüğü

DDA, 2018 yılı itibariyle üye sivil toplum kuruluşlarının ve İl Koordinatörlerinin kapasitelerini geliştirmek amacıyla düzenlediği eğitim programına katılmak üzere 21-22-23 Eylül tarihlerinde Ankara – Holiday INN Hotel'deydik.

ÖAD 4. Yıl Resepsiyonu

Özgürlük Araştırmaları Derneği **artık** 4 yaşında!

Hem olağan genel kurulumuzu hem de dördüncü yıl kokteylimizi gerçekleştirmek üzere 3 Kasım'da, Ankara Divan Hotel'deydik!

Bizler için hem çok keyifli hem de çok yoğun geçen üçüncü yılımızı geride bırakırken ekibimiz, üyelerimiz, partnerlerimiz ve farklı kesimlerden dostlarımızla birlikte açılış konuşması ANAP Eski Genel Başkanı, Ekonomist, Dr. Nesrin Nas tarafından gerçekleştirilen keyifli bir dördüncü yıl resepsiyonu organize ettik.

Resepsiyonda bizi yalnız bırakmayan tüm dostlarımıza teşekkür ediyoruz. Daha güzel zamanlarda, daha kalabalık ve daha eğlenceli doğum günlerinde de hep birlikte olmak dileğiyle...

ÖAD EKİBİ YURT DIŞINDA

TransatlanticLab – The Policy Network

Genel Direktörümüz Medeni Sungur, üyesi olduğumuz Avrupa Liberal Forumu (ELF) tarafından 15 – 18 Temmuz 2018 tarihlerinde Washington DC’de düzenlenen #TransatlanticLab – The Policy Network etkinliğine katılarak derneğimizi temsil etmiştir. Etkinlikte Avrupa’dan siyasetçiler, danışmanlar ve düşünce kuruluşu temsilciler yer almıştır.

Avrupa Özgürlük Forumu

Genel Direktörümüz Medeni Sungur, üyesi olduğumuz Atlas Network ve Danimarka merkezli Siyasi Çalışmalar Merkezi tarafından 29 – 30 Mayıs 2018 tarihlerinde Kopenhag'da düzenlenen Avrupa Özgürlük Forumu etkinliğine katılarak derneğimizi temsil etmiştir.

Özgürlüğü Savunmak' 18 Uluslararası Semineri: Kutuplaşmış Topumlarda İnsan Haklarını Korumak

Friedrich Naumann Vakfı tarafından her yıl insan haklarını korumak ve hoşgörüğü güçlendirmek amacıyla düzenlenen Özgürlüğü Savunmak (Promoting Tolerance) uluslararası semineri bu yıl 28 Haziran – 01 Temmuz tarihlerinde Romanya'nın Sibiu kentinde gerçekleşti.

Gelecekteki Değerler

Avrupa Komşuluk Konseyi (ENC) tarafından düzenlenen AB – Türkiye “Gelecekteki Değerler” başlıklı program Avrupa ve Türkiye’den sivil toplum temsilcileri, gazeteciler, analistler ve diplomatların katılımıyla 3 – 7 Aralık 2018 tarihleri arasında Brüksel’de gerçekleşti. Derneğimiz adına toplantılara Medeni Sungur katılım gösterdi.

Yaz Okulu

Yönetim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Bican Şahin 17-22 Temmuz tarihlerinde Islam and Liberty Network tarafından organize edilen Summer University (Yaz Okulu)’e katılmak üzere İran’daydı.

Liberalizmin Temelleri Semineri

Prof. Dr. Bican Şahin, 19 – 22 Ekim tarihlerinde KEFİM tarafından organize edilen Liberalizmin Temelleri (Foundations of Liberalism) adlı seminerine katılmak üzere Yunanistan/Atina’daydı.

Özgürlük Forumu ve Özgürlük Yemeği 2018

Prof. Dr. Bican Şahin, Atlas Network tarafından geleneksel olarak her yıl organize ettiği Özgürlük Forumu ve Özgürlük Yemeği 2018’e katılmak üzere 7-10 Kasım tarihlerinde ABD/New York’taydı.

Prof. Dr. Bican Şahin Özgürlük Forumu’nda “Özgür Olmayan Bir Dünyada Özgürlüğü Savunmak” adlı sunumunu gerçekleştirdi.

Proje Yönetimi Eğitimi

Geçtiğimiz yıl üyesi olmak üzere başvurduğumuz Avrupa Liberal Forumu'nun üyelerine yönelik kapasite geliştirme eğitimleri kapsamında her yıl düzenlenen "How to Administer an ELF Project?" başlıklı eğitime katıldık.

Proje Koordinatörümüz İsrail Özkan, 18-21 Mart tarihlerinde bu eğitime katılmak üzere Belçika'nın başkenti Brüksel'deydi.

Sivil Toplum Okulu

Atlas Network tarafından 18-21 Eylül tarihlerinde Brüksel'de üyesi olan sivil toplum kuruluşlarına yönelik organize ettiği kurumsal vizyon, misyon, strateji, kaynak bulma, koalisyonlar ve iş birlikleri oluşturma konularını ele alan eğitime derneğimizden İsrail Özkan katıldı.

Kolaylaştırıcılık ve Etkinlik Dizaynı

11 – 24 Şubat tarihlerinde Almanya'nın Gummersbach kentinde Friedrich Naumann Vakfı tarafından düzenlenen Kolaylaştırıcılık ve Etkinlik Dizaynı (Moderation: Facilitation and Program Design) adlı seminere derneğimizden İsrail Özkan katıldı.

Yaz Kampı

İsrail Özkan, her yıl Avrupa Ekonomi Çalışmaları Enstitüsü tarafından organize edilen ve liberalizmin farklı değerlerinin derinlemesine ele alındığı yaz kampına katılmak üzere 22-28 Temmuz tarihlerinde Bulgaristan/Bansko'daydı.

PARTNERS

FAALİYET RAPORU 2018

📍 Turgut Reis Cad. No: 15/4, Mebusevleri, Çankaya, Ankara

☎️ (312) 213 24 00 🌐 www.oad.org.tr ✉️ info@oad.org.tr

📌 [ozgurlukarastirmalari](https://www.facebook.com/ozgurlukarastirmalari) 🐦 [ozgurlukar](https://twitter.com/ozgurlukar)